

A' ROMAITSASZARI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Péneken 28. Septemberben 1792.

Ha a' szerentsétlenségben is a' nagyobb szeren-
sétlenségnek el-kerülése örömet okozhat, azt
az örömet hirdetjük, hogy Gr. Szapári Ur ő Exja
Prágában 13 vett sebeinek terhe alatt is frissen és
minden vezedelmen kívül vagyon. — 4 napok
múlva ezen történet után, valami Dohány után
vizsgálók egy erdön menvén keresztül; látják, hogy
egy ember ki-tér az útból — meg-szóllitják; de ez
az ő szovakra meg állani nem akarván; lövéssel
fenyegetik vala; melyre ez a' közelebb lévő falu-
ba bé-vitetetvén, a' rajta lévő sebekből 's egyéb
körülműállásokból ki-sült; hogy a' Gróf úton állól
közül való, és már 4 gonolztévők vagynak ezek
közül fogva.

Hogy a' mi Borbélyaink ennek-utánna nem tsak eret vágni 's borotválni fognak tudni, mint hajdon, bizonyítja az, hogy ezen hón. 22 dikén is egy *Bullabás János* nevü Erdélyi ifju, ditséretes Exament ada Bétsben, és *Chyrgiæ Magisterré* tétették; ez előtt pedig még más két ifiak, u. m. *Ketskeméti és Gyulay* Urak. Egy Erdélyi Unitarius tanuló ifju pedig, *Ugrai László*, Kolosvári fi, az *Architekturában* tett rajzolatjáért Præmiumot nyert; melyből meg tettik, hogy a' mi Magyar ifjaink Bétsben-is ki-mutatják magokat.

Hazánbéli Tudósítások. — „Ezen seprején lévő sáros *September* tsak nem minden *Septemberek* felett leg nevezetesebb *September* a' *Septemberek* kronikájában. „Azon kívül, hogy már 14 napoktól fogva éjjel nappal esőzik, olly rettenetes károkat tett ezen hónap nevezetesen a' mi Hazánknak sok résziben, mellyekről tsak az emlékezet is siralmas. — O-Budáról azt írják: „ezen a' részen 7 és 8 dik *Septemberben* olly ifzonyú itélete vala az Istennek, a' milyenre ritka emberek emlékeznek. 7 dikben éftvéli 5 orakor el kezdődött a' rettenetes vilomás, menydörgés, és tartott más nap majd szinte délig, u. h. egész étzaka még tsak bé sem hunyták az Emberek szemeiket a' félelemnek miatta. Sok embereket és barmokat vert agyon a' menykő, kivált *Kőrös és Czegléd* körül; ezen kívül a' mi terhesebb a' jég olly tetemes károkat tett azon étzaka, mellyeket le-irni nem lehet. — Itt körülöttünk az *O-Budai, Szent Endrei, Bitskei*, és más szöllős helyeket ugy öszve verte, hogy ezeken az iden semmi szüret nem lészén; melyből a' lett, hogy *Budán* és a' *Környékben*, hól valami kevés szöllő meg maradt, olly drága a' must, mellyet régen nem értünk. Egy akó must, mellyet ez előtt 25 — 30 garasokon meg-vettünk, most 3-forinton 's 30 kronon kellek vennünk — a' színbornak pedig akója 5 forint.“

Miskoltzról azt írják, hogy *T. T. Szalay Sámuel* Ur helyébe Superintendensnek választaték *Sept.*
16-di.

16-dikán, Szikszon, egész tsendeféggel, Fő Tiszt. Szathmáry P. Abrahám Ur (nem Szathmáry Miklos, a' mint a' 77-dik Kurirban iratott) a' Borsodi Kerületnek érdemes Esperestye. Bár másut is illy tsendeféggel ment volna végbe a' Superintendens választás. Ugyan ekkor a' Lelki Páfztorságra 42 ujj Prédikátorok szenteltetének fel az ujj Superintendens által. Borunk nem sok, de igen jó léfzén; mert minden szöllőink' érettek, és sok az' asz-fzu szöllő. A' Miskoltzi szöllőnek nagyobb részét el-verte a' jég — és körül-belől is sok károkat tett.

Budáról az iratik, hogy az Országos Députációk Nov. 1. napján el-kezdik a' magok dólgaikat folytatni. — Tolna Vgyéből az iratik a' Sept. 7-dikén történt Égiháboruról, hogy itt nem tsak menydörgött és vilámlott, hanem a' leg keményebb szivnek meg-rettenéséig égni láttatott az egész *Atmosphæra*; nevezetesen edgy Bóltske nevü faluban olly sok jég hulott ekkor, hogy a' Házak' fedelét bé-rontotta, és az aprób folyó vizeket bé-dugta.

Nagy Szombatból iratik: „ Sept. 8-dikán 3 Tiszteletre méltó Papok, kik már az Urnak szöllőjében mez öfzültek, és Papi sz. Hivataljokat 50 esztendő-kig folytatták, Jubiliumot tartottanak, és másodiksor első sz. Misét szolgáltattanak. Az első ezek közül T. Gulgotzy Ferentz Apát Ur, a' második T. Tarnotzy Miklos, és a' 3. T. Bukovinszky István, Urak, kik mind ketten Elztergomi Papok.

Szigetről Máramarosból ilyen szomorú történetről tudósítottunk Sept 9-dikén.

T. Nándsi *Abrahám* Szigeti Prédikátor' és a' T. Társaság Esprestjének egy szép 18 esztendő s eladó ártatlan Leányát *Alóriát*, hasonlóképpen fiatal leányzó szolgálója *Kováts Ilona*, a' múlt Juliusnak 30 dik északáján minden ruhástól a' kert alatt lévő Kenderbe ki-tsálja, elsőben ugyan csak azzal az ígérettel; hogy innen, a' szülei házánál való kedvetlenségének el távoztatására, a' szerentsélen léának valamely *Bányán* lakó atyafiához szökjenek el; azután pedig azzal az el hitetéssel, hogy a' leg-nagyobb Kenderben úgy meg-fogja a' szolgáló a szegény leánt varásolni; hogy az ő Szülei még csak kedvetlenül sem fognak reá soha többé tekinteni 's hozzá szollani. Ez szegény örömet engedett gyilkos szolgálójának egy olyan dologban, a' mit különben-is erősen ohajtott. „

„ A' szegény el-tsábitott leánkán, a' varáslás' házasosabb és hathatósabb reménsége erőt vévén, ki-mennek északának idején a' kenderbe — itt a' szolgáló anya-szüz-mezittelen ki-vetkezteti meg-tsálatott aszifonyát köntörséből — a' nyakának gödröt ás, arra reá fekteti fél öldalt, a' késsel körülötte varásló szúrásokat telzen a' földbe; míg az ártatlan meg bizza magát, akkor a' kést a' torkába üti, mellyen az meg ijedvén, midőn meg szollitana mit akar? ekkor a' szolgáló a' varáslásra ki vitt bárdot fel kapja, és a' nyakát el-vágja; az után több szúrdalásokat is ejtvén rajta, míg nem meg ölte, azzal két téndbéli Selvem ruháját, és több öltözetét-is fel szedvén el dugja, a' meg-öltetett leánynak Szüleihez szolgálátja folytatására viiizza megy, és négy napokig ott szolgál. A' meg-öltetett leánynak Szülei pedig, mivel a' ház népétől, az ő *Bánya* felé való készületeiből, valamit észre vevének volt, abban a' gyanuban vóltaak, hogy az ő leányok *Bányára* ment. „

„ Négy

„Négy nap múlván hirt futamodik, hogy a kenderben van valamely meg-öletett személy. A Vármegye investigációt tétet, 's úgy találják. De ifzonyú meleg lévén, már a' testre esett séreg úgy ki-vette vala képéből, hogy senki meg nem ismérhette a' nézők közül. Minthogy az el-fzőkött léányzó csak tsalattomban kerestetett, annál inkább, hogy vásár lévén, minden azt hitte, hogy valamely verbunkal ide jött tisztátalan személy volna. Azért is a' Vármegye a' rabok által azon helyen el-ásatta. Hirt így ki-futamodván a' meg-öletett személynek, a' gyilkos is el-fzőkik, mintegy két mértföldre *Kabala Polyánára*, hol a' meg-öletetnek ruháját minden tartalék nélkül kezdi viselni. A' ruhát meg-ismérvén a' Szigeti ott meg-fordult Afzfonyok, hirt tesznek a' Szüléinek, azok a' Tisztaknak, ezek parantsolnak, meg-fogattatása eránt. Bé-hozzak, és még azon napon meg-vele, hogy ő ölte meg a' léánt a' már le-irt módon, és ez már törvényesen meg-is állott (authenticáltatott). Kevert másokat is belé, de ez még eddig ki nem jött. Már a' gyilkos sokszor akarta magát el-vezteni, de jó vigyázat van rája. A' meg-öletetett 12 dik Augusti a' földből ki-ásattatván, és é-zakának ide-jén a' temetőbe el-temettetvén, 19 dik Aug. tanítás tartatott a' templomban 2 Sam. 3: 33, 34. verseiből a' minden-féle vallásúak közül felesen fel-gyülekezett nép előtt; és még a' leg-keményebb szívét is el-fogó sziveknek keserves zokogási között, a' szereztséltlennek utolsó tisztelése meg-tettetett. A' gyilkos pedig várja minden óran a' fejére mondattatandó Sententziát. — Szülék! meg ne keserítsétek a' ti gyermekeiteket, hanem neveljétek az UR beszédének intésében! — Gyermekek tiszteljétek Szüléiteket, hogy hosszú idejük légyetek! — Léányok ne hidjétek a' varáslásnak! Az is nevezetes, hogy itten egy Vármegye hajdúja feleségének egy halsal három gyermeke született, kik mindnyájon tovább éltek egy hétnél, 's egy köz.

közüllök most is él. — A' vérben itt rakásra feküsznek, nagyok, kitsinyek, az aprók halnak is. A' marha is kezd fok felé húllani. A' lovak iszonyú drágák, 80 forintos nem nagy ló. — Nem igaz hogy a' Máramarosi széleken való Harminztadok el bomlanának; de igaz, hogy a' határszélek forma ruhás Hajdúkkal erősítettnek-meg.

Kolozvár 15. Sept. — Ha igaz mondás ez: — a' ki dolgát jól kezdette, fele baját el végzette, úgy bátran jelentem az Urnak, hogy a' mi Diétánk rövid idő alatt szerentsésen el fog oszolni; mert ditsőségesen kezdett munkáját, mind eddig okos szorgalmatossággal, és nagy egyességgel folytatta — melly kedves munkának egy részetskéje az, a' mellyet T. Státusoktól által véve, ma indítá Béts felé a' K. Commissárius Gr. *Mitrovszki* ő Exja. — Ez áll rész szerint azon Homagiale In-Argumentumból, mellyet az Erdélyi Mltgos Státusok, a' ditsőségesen uralkodó nagy Fejedelmekhez viseltető örökös hivségeknék hittelt lett meg erősítetése bizonyos jeléül készitettek, mellynek előbb a' F. Kir. fő Igazgató Tanáts, az után a' M. Kir. Tábla Tagjai, továbbá a' M. Fő Ispány, fő Tiszt és fő Kapitány Urak, majd a' M. Regalista Urak, és végre a' Nemes Magyar, Székely, és Szász Nemzet Követei, a' Szabad Királyi Városok, és más Taxalis helyek Biztoszaival együtt egyenként alája irván neveket, ki ki irását Petsétje reá nyomásával is meg-erősítette. — A' más részt télti azon *Repraesentatió* melly mellett a' tsak most említett, tiszta indulattal készített munka fel küdetett, és ennek foglalattya röviden szolva illy forma:

(*Izör.*) A' Mgos Rendek háládatos indulattal emlegetik hogy F. Urunk, azon kívül, hogy mindjárt Uralkodása kezdetiben olly Királyi irását bortsátotta a' F. Igazgató Tanáts-hoz, mellyben ezen vég Hazához való édes Atyai indulatját, hozzánk való buzgó szeretetét; és minden névvel nevezendő valóságos Törvényeink, Szabadságaink, rend-

tartásaink, és privilegiumink tökéletes megtartására való készséget jelenti; méltóztatott a' közelebb el-múlt Augustusnak 20-dikára Törvényes Diétát hirdettetni, és abban előbb tett minden ígére- teit, a' maga Biztosa által ő Felsege tulajdon nevébe és lelkére le-tett hit által is bizonyítani, 's mind ezeket egy ujjanon kézítettett és adott való- ságos Királyi Levél, Diploma által meg erősíteni. — Melly eléggé meg-hálálhatatlan Királyi Kegye- lem ujjabb tüzet adott a' M Státusoknak a' már nevezett Homagiale Instrumentum kézítettésével ket- tőztetett serénységgel, és szivelességgel lietni, és a' M. Gróf Gubernátor, és Statuum Præsidents Ur ő Exc. jok ugy az három M. Itélő-Mester Urak Subscrip- tióikkal meg-jelelni, 's az három Nemzet petsét- jével meg erősítve bé- végezni.

2.szor.) Jelentik, hogy a' Kegyelmes Fejede- lemnek maga Erdélyi hiv Státusaihoz való Atyai indulatját, és ezeknek magok édes Attyokhoz va- ló fiúi hiv, és örökös engedelmeiségekről tett ma- gok ki-nyilatkoztatásokat, ő Felsege kegyelmes helybe hagyása reménysége alatt, még ezen Dié- tán Articulusba akarják foglalni.

3.szor.) Örvidenek valóságos vigsággal, hogy örökös Fejedelmeknek rövid idő alatt esett oly sűrű változásai után, most ismét oly jó és kegyel- mes Királyt tisztelhetnek, a' ki ily rövid idő alatt is oly számos jeleit adta maga jóságának, és alata- valóit, Hivséggel és Törvényvel akarja igaz- gattatni.

4.szor.) Egy szívvvel és egy lélekkel ígérlik hogy ily ritka és példátlan Virtusú Törvény szerint ural- kodó Fejedelmek benne helyeztetett bizodalma- nak, valóságosan meg-felelni igyekeznek, minden tselekedeteket a' Törvény szentségéhez mérsékelni leg főbb Regulájok, és magok kedves Ferentz Ki- rályokért, és az egész Fels. Auszriai Ház boldog- ságáért, minden időben készek vagyonjaikat sőt életüket is fel-áldozni.

Ezek mellett indúlt még egy más Repræsentáció-is, mellyben a' T. Státusok és Rendek alázatosan jelentik, hogy ámbár jobbágyi tisztelettel fogatták ő Felsége azon Kegyelmes Levelét, mellyben a' hivatalától el-bútsuzni engedelmet kért, és nyert Kir. Tábla Præfesse Gr. *Bethlen Pál* Ur ő Exja helyébe mást candidálni parantsol, de mint-hogy még most-is semmi olly gyengeséget nem tapasztalnak a' tisztelet Gróf ő Exjában, mely oly régtől fogva ditséretesen folytatott hivatalától megválni elégséges ok lehetne, jónak látták ezen esméretes jó Urat hivatalába marasztani, melyre magát igérvén, ő Felsége további parantsolattya vételeig hátorkodtak a' Candidátiót el halasztani.

*Erdélyből Maros Ujvárról 12. Sept. — „Kedves Barátom! — A' mi tzelünk itten az: hogy egy Só-Bányát állítsunk itten a' Maros partyán, melly által a' szegény Erdélyi Községnek a' Magyar Országgra való Só hordás által tetézett terhe hajókázás által tzeloztatik könnyebbítettni. A' dolgunknak kezdetén itt vóltak a' Commissióban Conliliar. *Szegedi, Kübling és Máriaffy* Urak a' *Thessaurarius* részéről; az után a' szándéknak ki-vitele végett, itt hagyatott egy Kamara Ispány mint *Director* és en *Ingenieur* helyett; ugy egy Iró Déák 20 dologra való embereinkel. A' hely a' hol mi dolgunkhoz kezdetünk, vagyon a' Marosnak déli partyán *Felvintzel* által ellenben, a' Maros tulajdon vizétől 100 lépésnyire. A' mi a' Sót illeti, eleget találtunk, és ha az Ur Erdély Ország Map-pájából meg-tekinti, észre fogja venni, hogy éppen abban a' *Direczióban* vagyon, a' mellyben a' *Vizaknai, Tordai, Kolosi, Deésakni* és *Máramarosi* Só-aknak esnek, azon külömséggel, hogy itten a' Só vizesebb, és azért több vizi mesterségek által juthatunk hozzája.*

Hadi és politikai külső Országgi történetek.

Frantzia Ország. — Sept. 10 dikén meghatározta a' Nemz. Gyűlés, hogy Frantzia Országban minden arany és ezüst felszűlettek, 's egyéb templombéli arany és ezüst készűlettek, az egy Úr asztalához tartozó poharakon, és ezen Szentséghez tartozó más edényeken kívül, a' pénz-verő házakba küldettségnek, és a' hadi szűkségekre fordításának.

A' Hadi-Ministernek 360-ezer Livrák adattának ezen napokban által, oly feltétel alatt, hogy a' táborozó szűleken kárt vallott és el-pufztított Frantzia lakosoknak kár-vallása ezen summából pótoltságék.

Hogy a' fogjoknak meg-ölettetését *Párisban* nem tsak egyenesen a' nép dűhűségének keijen tulajdonítani, hanem hogy ennek valóságos előre kintinált pláumnak kellett lenni, nyilvánóságos bizonytsága a' többek között ennek az is, hogy Sept. 3-dikára virradó étzaka, és Sept. 3 dikán, a' midűn *Párisban* ezen kegyetlenségek véghez mentenek, Frantzia Orzágnak más Városaiiban is igen sok helyen éppen akkor hasonló iszonyuságok követtettek-el a' meg nem eskűdött Papokon, és minden más fogságban lévő Aristokratikusokon. — A' *Versálliában* lévő fogjok, az *Orléánból* nagyobb bátorságnak okáért ide hozattott *Status fogjaival* együtt ölettettenek meg.

Az *Anglus Követet* igen kedvetlen szemekkel nézték a' *Párisiak* haza felé indűlni, és azt kezdik lokan észre venni, hogy az Anglus Követ az egész Frantzia Revolutió alatt leg nagyobb bátorságban múlatott *Párisban*. Midűn a' 10-dik Augustusi változások után a' Frantziák Királya a' *Templomba* vitettetett volna, a' Királyi Familia számára titkon sem mért a' *Velentzei Követ* fejér néműt küldeni, a' melly dolog az *Anglus Követnek* tudtára

tára esvén, ő nyilvánságoson, és az egész népnek szeme-láttára küldött eleget. — Sokan azt itélik, hogy az Anglus Udvar még visszsa ülteti 16-dik Lajost a' maga Királyi székébe.

A' már 2 esztendőktől fogva *Trierben* múlató *Verdüni* Püspök, egy Levelet vétén ezen napokban a' Pruszszus Királytól, el-hagyott Megyéjébe visszsa hivattaték, és Püspökségébe visszsa tétette. — A' Frantzia Országban Sept. 2-dikától fogva életben meg maradt és a' Polgári hitet le nem tett Papok, szünetlen érkeznek meg rakásonként a' széleken, és idegen földeken keresik életnek meg maradását. Az olyan helységekből, a' hol a' kegyetlenség az ilyeneket avagy tsak életben maradni meg-engedte, már most Palsus mellett, és világi köntösbe öltözködve indittatnak szegények idegen földre.

A' Pruszszus Király és a' Braunsvájgi Hertzeg oly készüllettel láttatnak *Lotharingiából* *Chalons* felé ki-indúltanak lenni, mint a' kik itt vagy közönséges ötközetet reméllenek a' Generalissimus *Lutnerrel*, vagy pedig ha ellent állókra nem fognak tanálni, egy része a' Pruszszus és Ausztriai Sergeknek egyenesen nyomúl Páris alá, a' más része pedig ezen Sergeknek, a' Páris alá nyomulandóknak hátok megít fogja fedezni. — *H. Hohenlohé* a' Braunsvájgi Hertzeg rendelése szerint olly sebességgel indúlt *Thionville* mellől az Ausztriai Sergeknek nagyobb részével *Chalons* felé, hogy még a' bagáziát is hátra hagyta, és 8 napok alatt *Thionville* alá való visszsa jövetelét meg igérvén, azt a' rendeltette a' *Thionville* mellett Vezérnek maradt *Gen. Vallisnak*, hogy azon 8 napok alatt a' Vár körül vigyázattal légyen ugyan, de semmi ujj próbát ne tégyen.

A' Pruszszus Sergek Sept. 11-dikén reggel 5 órakor kerekedtenek fel *Verdün* mellől, és két osztályokban indúltanak a' *Lotharingiából* Frantzia Orzágnak belsőbb részeire vezető pafsusoknak.

Egyik ezen Pruszszus Sergek közzül *Varenes* tályékán keresztrül vette útját, és ez a' Gr. *Klerfé* alatt lévő Auszriai Sergekkel egyesülve fog *Chalons* felé közelíteni. A' Pruszszus tábornak másik oztálja *Villers* felé indúlt, és a' H. *Hohenlohé* vezérlése alatt *Thionville* mellől el-jött Auszriai Sergekkel edgyesülvén, túl a' *Clermonti* passusokon a' *Chaloni* úton fogja magát az előbb említett egyesült Pruszszus és Auszriai Sereggel öszve foglalni. Ezen edgyesült és egyszoriben útnak indúlt Pruszszus és Auszriai Sergek 80-ezer fejekre számláltatnak.

Ezen plánum szerint a' lett volna a' *Braunsváigi Hertzeg* tzielja, hogy a' *Clermonti* passzusokat el-foglalt Frantziák Sergeit két oldalról, u. m. *Varenes* és *Villers* felől meg-kerülvén, az itt fekvő Frantzia Sergeknek hátok megé kerüljön, és őket a' passzusok között meg szoritván, szabad mező béli tsatára kényszeritse. Ezt a' szabados mezőn való tsatát pedig a' Frantzia Generálisok, valamint ezen egész háboru alatt kerülték, így szintén most-is, esmervén a' magok gyakorlatlanságokat, a' hol tsak lehet, mindenkor ki-kerülik; és az ujjabb hírek azt erősitik, hogy a' *Braunsváigi Hertzeg* tzieljét a' *Clermonti* passzusokat óltalmazni akaró Frantziák élzre vévén, magokat *Lukner*hez a' *Chaloni* térekre visszra vonták, és itt szándékoznak a' Páris alá siető ellenség útját tökéletesen el állani, melly Párishez már tsak 20 mért-földnyire vagyón.

A' *Lukner* Serge, a' leg-bővebb szovok bévehető irók szerint, 60 ezer fejekre számláltatik *Chalons* mellett. Nevetni lehet pedig az olyan irókat, a' kik nem átalják azt le írni, hogy tsak *Páris* Várofsából közelebből 60-ezer fejkéből álló fegyveres nép érkezett légyen *Chalons* mellé a' *Lukner* táborához. — Ha az ugy volna, hogy tsak Párisból 60 ezer ember jelent volna meg a' *Lukner* táboránál, ugy bizonyoson nem-is kellene az ő meg-

meg-verésekre a' *Braunschwígi Hertzegnek* annyira
 sietni; mert meg-verné őket az éhség eléggé. Ha
 csak 12 ezer fejből álló új Sereg, olyan, a' ml-
 lyent *Lukner* hadi-rendbe bé-állíthat, mostanság
Párisból Chalons mellé meg-érkezett, bőven elég.
 — Egy *Párisi* Sept. 13-dikán költ Levél így ír
 ezen dologról. — „A' *Párisból* és a' *Párisi* De-
 partamentomból ezen napokban *Luknerhez Chalons*
 mellé takarodott népet könnyen lehet 19 ezer fe-
 jekre számítani, úgy hogy a' *Lukner* vezérlése alatt
 a' *Braunschwígi Hertzeg* ellen hadakozni akaró Fran-
 zia új tábor 60 ezer fejből fog állani. A' Ha-
 di-Ministernek tellyességgel nem tettük az, hogy
 az ifju, tanulatlan, és a' fegyver nélkül szököl-
 ködő Frantziák éppen ilyen nagy számmal szalad-
 nak a' tábornál öfve; mivel könnyen meg-eshe-
 tik, hogy a' Vezér őket illy hirtelen hadi rendbe
 nem állíthatván, a' tábornál előbb kárt, hogy sem
 hasznot okozhatnának. Egyéb aránt-is az eleség
Chalons körül szük lévén, a' haszon nélkült való
 kényér évdre itt semmi szükség nintsen, mellynek
 nagy száma miatt könnyen éhség is támodhatna. „
 — „A' Hadi-Minister tehát minden Departamen-
 tomokban olly intést tétete közönségesé, hogy a'
 szabad akaratból szolgáló fegyveres népek a' mód
 nélkült való öfve gyűléssel, míg fegyver és ele-
 ség dolgában rendelések tétettethetnének, szünye-
 nek-meg. „ — Innen kevés idő alatt nevezetes tör-
 ténetekről fogunk tudósíttatni.

A' *Varennesen* kereftül útozott Pruszszus Ser-
 gek 2 *Szadron* Frantzia Nemzeti Gárdistákat kül-
 döttének innen viszta fogságra, hadi-kassájokat
 pedig a' magok számokra el-foglalták. Fogságra
 tették ezen kívül a' *Varennesi* Polgármestert, a' Város
 Prokurátorával és egy *Lajos* Ritterével együtt, kik
 azzal váldoltatnak, hogy a' Királynak árestállatá-
 sakor magokat itten igen el-selejtették, és erősen
 durván viselték volt.

A' *Lingenfeld* mellett nem mészle *Landau*hoz 8000 ezere'd magával hátra maradott Gen. Gr. *Ehrbach* paracsolatot vévén, Sept. 13 dikán innen az alatta való *Sereggel*, *Lautern* és *Homburgon* keresztül, a' H. *Hohenlohé* vezérlése alatt Páris felé liető több *Auszriai* *Sergeknek* utánna indula. *Lingenfeld* mellett csak egy *Moguntziai* *Batalion* hagyott, melly mellé még egy második hasonló *Batalion* fog minden órán érkezni. — Ezekből bizonyosan láthatjuk, hogy a' *Prúszus* és *Auszriai* *Sergek* a' *Frantzia* erősségeket hátok megé hagyván, *Frantzia* *Ország*nak egyenesen a' derekára lietnek. Így tettek az *Jroszok* tökélltesen a' *Lengyel*ekkel, és mind ezek, változhatatlanúl egy sínór-mértéken mennek.

Az *Albert Hertzeg* vezérlése alatt táborozó *Auszriai* *Seregről* ezeket írják *Frantzia Flandriából*: — „A' *Maulde* mellett fekvő *Frantzia* tábor magát *Valenciennes* felé visszva vonván, utánna bortsátotta Gen. Gr. *La Tour* *Oberster Keimot* az ellenségnek, ki is ennek hátulsó részét bé sántzolva tántván, réa ütött, és *Sántzai* között ki-vertvén, 41-et el-fogott, sokat pedig el ejtett belölle. Ez esett Sept. 7. dikén. — Sept. 8 dikára virradó étzaka, az *Oberster Keimmel* lévő 2 *Batalion* *Gyalogokhoz*, 1 *osztály* *Húszárokhoz*, és 3 *Kompánia* *Vadászokhoz*, még 1 *Batalion* *gyalogság* s egyéb *készületek* segittségül adattatván, oly *rendelés* adaték ezen *Obersternek*, hogy *Sz. Amant* *Városára* véletlenül ülsön réa. — Az *örizeten* lévőeknek *száma* 2000-ból állott, és 6 *ágyu* volt véllék. — 8 dikán reggel, midőn a' nevezett *Oberster* ide meg-érkezett, már jelen volt maga Gen. *La Tour*-is, és a' *Várost* fel kívánta. Az ellenség *Vezére* 8 órányi időt kívánt: de csak egy *fertály* engedteték, és ezen rövid idő alatt *hetsüllettel* ki-is költözvén, a' *miéink*ek a' *Városba* bé-szállának, mellyben 1000 zsák *zabnál* többet tanáltak, és az ott folyó *vizen* 20 *szalmával* és *szénával* meg-terhelte-tett *hajókat* nyerének *prédában*. „

„*Thionville* mellől *Sept. 12-dikén*. — „Elmenvén ezen ostrom alatt lévő és magát vakmerően óltalmazó Vár aloll *H. Hohenlohe* a' *Braunschwigi Hertzeg* rendelkezésből az Ausztriai Sergeknek egy részével a' fő táborhoz, *Thionville* Várának szemmel való tartására 3 Batalion gyalogság és 3 Svadron lovaság hagyattaték. A' *Richemonti* táborban is maradott 4 Batalionunk és 3 Svadronunk. — *H. Hohenlohe* 6 Batalionokkal, és 4 Svadronokkal *Sept. 10* dikén indult innen a' nagy tábor után. „

„*Thionville* várát magok a' lakosok már felakarták adni, de az őrizeten benn lévő Frantzia Sergek azzal fenyegetik őket, hogy ha többet a' feladásról csak emlékeznek-is, magok mindjárt fel fogják a' várost gyujtani. — Az ostrom alatt lévő Frantzia városokban nem csak jó tettésekből viselik az őrizeten benn lévő Sergek a' lakosokhoz ilyen keményen magokat. A' Nemz. Gyűlés hozta kevés napokkal azon Dekretomot, melly szerint a' várakban lévő őrző Sergeknek parantsoltatik, hogy ha csak említést tészen is valamely lakos a' városnak feladásáról, az ilyennek háza 's minden egyéb vagyonya egyszeriben felégettsék, és elpuhítottassék. „

Luxemburgból így irnak *Sept. 9-dikén Thionvillének* ostromoltatásáról: — „Ezen városnak őrzői rend felett való vakmerőséggel óltalmazzák magokat. Nékiünk csak egy Battériánknak ez ellen való felállítása 500 emberünkbe került. Ki-ütvén egy alkalmatossággal az ostrom alatt lévők, 8 készen lévő Battériánkat egyszeriben tették semmivé. Egy úszó Battériánk leg több népünkbe került, melly a' végre készült való, hogy a' *Mosella* vizen a' város alá vitettetvén, a' város rólla meggyújtattassék. Ezen 4 *Bárhákon* készült épület minden rajta lévő készületekkel edgyütt, 12 minuták alatt ugy oda lett a' vizen, mint a' semmi. A' házaknak, mivel ganéjjal vagynak befedetve, a' tűzess golyóbisok sem ártanak 's a' t. — mellyekről

ről már közelebb-is emlékeztünk., — Egy 10-ezer fejből álló Seregünk tsak fél mért-földre fekszik Flandriában *Lille* mellett.

La Fayette vagy két főbb fogoly társaival edgyütt el-vitetett *Luxemburgból* a' Pruszszus birodalomba fogságra, a' *Véseli* felleg várba. Vagy két Gen. társainak pedig a' *Hollandiába* való meoetel-re engedelem adattatott.

A' *Páris* alá siető Pruszszus és Auszriai Sergekről, mind a' közönséges, mind pedig a' *privát* Levelekből örvendetes hírekkel tudósittatunk még eddig. — Egy *Metz* mellől Sept. 13 dikán indúlt tudósítás szerint, már ekkor a' *Braunsváji Hertzeg* Sergei hátuljának óltalmazására rendeltetett *H. Hohenlohé* Sergei is meg haladták vólt *Metz* várofsát, és *Reims* körül jártanak. *Dümourier* igen kemeny tsata után a' pafzszusokról vízfza verettetett. — Egy más hasonló külső Levél szerint *Chalonndl* igen véres tsata esett, mellyben 8-ezer Frantziák fogattattanak el, halva pedig 6-ezeren maradtanak a' tsata piatzon. — Ezek a' közönséges tudósítások. A' *privát* Leveleknek, és a' Bétset közelebbről egézfzen bé-futott híreknek summája pedig ez: — „

„ Gen. *Klerfé Sz. Croix* mellett a' Frantziák Generálífsával *Dümourierrel* meg-ütközvén, ötet meg-verte, és a' pafzszusokról vízfza kergette. Az itt el esett Frantziák száma 6-ezerre, az el-fogatottaké pedig 8-ezerre számláltatik. Ez a' szám ugyan igen nagy, de hogy e' tályon valami nevezetes dolognak történni kellett, ki lehet abból is hozni, hogy *H. Ligne*, az a' mi vitéz és híres Obersterünk az ellenséget recognoscérován, itt bizonyoson el esett. „

„ A' *Braunsváji Hertzeg* és *Hohenlohe*, *Luknert* és *Kellermant*, a' Frantziák két nevezetesebb Generálífsait, nem meszfze *Chalonhoz* igen erősen meg-verték. A' dolog pedig így beszéltetik történeknk lenni. A' *Braunsváji Hertzeg* sebess lépésekkel

kel Páris felé közelítvén, olyan rendeletet tett H. *Hohenlohnak*, hogy bizonyos mezfizeségnyre nyomuljon utána. A' *Braunsváigi Hertzeg* már 5 mérföldnyire közelített vala Páris alá, melyet *Lukner* látván; a' Hertzeg háta megett *Chalons* és *Clermont* körül egész erejét öfzve szedte, és táborba szállította; így gondolkodván; hogy már most lehetetlen léízen a' Hertzeg *Sergeinek*, vagy az ehség, vagy a' *Frantziák* sokasága miatt tökéletesen meg nem emésztdni. Hertzeg *Braunsváig* azonban megfordulván, és egy jó darab útat kettözött lépésekkel vizíza felé tévén, *Lukner*t két tűz közzé szoritotta. Elölről *Braunsváig*, hátulról *Hohenlohe* puztította a' *Frantzia* *Sergeket*. „ — Ennek alkalmatóságával mondják; hogy *Lukner* hozzánk által jött volna.

Ugyan ezen tsatáról így ír egy *Fránkfurti Levél* Sept. 20-dikán. — H. *Braunsvág Verdun* és *Chalons* között valahol (nintsen meg-határozva hol) 7 ezerezzel magával egy méíjségben feküvén, 12-ezer *Frantziák* réá ütnek: A' Hertzeg *Sergei* úgy állottanak; hogy az ágyu golyóbis őket tellyeséggel nem érhette: melly szerint ezen jó helyekről meg sem is mozdúltanak; hanem valami 2800 sejkből álló *Húfzár*, *Dragonyos* és *Könnyü-lovaságot* bortsátván H. *Braunsváig* a' völgyön alattomban a' *Frantziák* háta megé, az egész tsatát ezen lovaság egy lövés nélkült tsupa kardal végezte-bé, és a' 12-ezer *Frantziák* közzül igen kevesen maradának életben.

Már most nem 15, hanem 50-ezer sejkből álló *Orosz* *Seret* erőlsittenek, hogy kevés napok alatt fog *Lengyel* *Ország*ból a' *Rónus* vize felé a' *Frantziák* ellen bizonyoson indulni, és ezen *Orosz* *Sereg* fogja a' *Frantziák*nak a' téli táborozást megmútatni, mi némü légyen: